

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

17 februarie 2022

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte – Țurcan Anatolie,
Judecători – Cobzac Elena, Boico Victor, Plămădeală Ghenadie și Miron Aliona,

juducând, fără citarea părților, recursul ordinar declarat de avocatul Popescu Dorin în numele inculpatului Rusu Octavian, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 14 decembrie 2020, în cauza penală în privința inculpaților

Rusu Octavian xxx, născut la xxx, originar din xxx și domiciliat xxx;

Grădinaru Mihail xxx, născut la xxx, originar și domiciliat în xxx.

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 27.04.2007 – 31.12.2008;

Instanța de apel: 10.02.2009 – 25.06.2009;

22.04.2010 – 07.11.2011;

09.10.2012 – 12.11.2014;

12.06.2015 – 25.10.2016;

11.07.2018 – 14.12.2020;

Instanța de recurs: 02.11.2009 – 30.03.2010;

14.03.2012 – 05.06.2012

12.02.2015 – 05.05.2015;

24.03.2017 – 22.08.2017;

09.04.2021 – 17.02.2022;

Instanța de recurs în anulare: 13.03.2018 – 17.05.2018.

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătorei Comrat din 31 decembrie 2008, Rusu Octavian și Grădinaru Mihail au fost achitați de sub învinuirea de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.328 alin.(2) lit. a) Cod penal, din motiv că nu s-a constatat existența faptei infracțiunii.

2. De către organul de urmărire penală, Rusu Octavian și Grădinaru Mihail au fost învinuiți de faptul că, fiind inspectori ai patrului rutiere a plutonului „Sud” din cadrul Batalionului poliției rutiere a Ministerului Afacerilor Interne al Republicii Moldova, fiind persoane cu funcții de răspundere, la 15 martie 2007, exercitând obligațiunile privind patrularea autostrăzii Comrat-Mirnoe (131,5-175,5 km), aproximativ la ora 15:30 aflându-se cu autovehiculul de serviciu model „VAZ-2105”, n/î MAI xxx la intersecția str. Lenin-Moscovsaia, or. Comrat, au observat autovehiculul model „VAZ-2105” de culoare albă, condus de Varban Mihai, care a cotit de pe str. Lenin pe str. Moscovsaia,

or. Comrat și au început să-l urmărească fără a avea temei legal.

În acest mod, abuzând de atribuțiile lor, l-au luat pe Varban Mihai de mâini și forțat, contrar voinței acestuia, au încercat să-l urce în salonul autovehiculului de serviciu în scopul transportării acestuia la CPR Comrat, pentru clarificarea circumstanțelor în legătură cu presupusa nesupunere a acestuia cerințelor acestora de a opri mijlocul de transport. La refuzul victimei de a îndeplini cerințele privind stoparea mijlocului de transport, în pofida prevederilor art. art. 15, 16 al Legii cu privire la poliție, care interzice aplicarea forței fizice și mijloacelor speciale (baston de cauciuc) în asemenea cauze, Grădinaru Mihail și Rusu Octavian, abuzând de atribuțiile acordate, în mod intenționat, au început să-l lovească pe Varban Mihai cu bastonul de cauciuc peste ambele picioare, cauzându-i leziuni corporale medii cu dereglarea sănătății pe o perioadă mai mare de 21 de zile.

Acțiunile lui Rusu Octavian și Grădinaru Mihail au fost calificate în temeiul art. 328 alin. (2) lit. a) Cod penal, adică excesul de putere sau depășirea atribuțiilor de serviciu, după semnele calificative „săvârșirea de către o persoană publică a unor acțiuni care depășesc în mod vădit limitele drepturilor și atribuțiilor acordate prin lege, dacă aceasta a cauzat daune în proporții considerabile intereselor publice sau drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor fizice, acțiuni însoțite de aplicarea violenței.

3. Procurorul a contestat sentința cu apel, solicitând casarea acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri prin care Rusu Octavian și Grădinaru Mihail să fie recunoscuți vinovați și condamnați în baza art. 328 alin. (2) lit. a) Cod penal, cu stabilirea următoarelor pedepse: lui Rusu Octavian - 5 ani închisoare cu executarea în penitenciar de tip semiînchis, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții de colaborator al poliției în organele MAI pe termen de 3 ani, iar lui Grădinaru Mihail - 4 ani închisoare cu executarea în penitenciar de tip semiînchis, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții de colaborator al poliției în organele MAI pe termen de 2 ani.

În motivarea apelului procurorul a invocat că, inculpații au negat aplicarea violenței față de partea vătămată Varban Mihai, însă vina acestora în săvârșirea infracțiunii incriminate se dovedește prin probele acumulate pe cauza respectivă.

A evidențiat procurorul că, depozițiile inculpaților sunt contradictorii, nu corespund realității și se combat prin rapoartele pe numele conducătorului BRPR MAI RM și a conducătorului DAI UTA Găgăuzia din 17 martie 2007.

La 05 februarie 2009, procurorul a declarat recurs împotriva încheierii Judecătoriei Comrat din 30 aprilie 2008, prin care a fost dispusă efectuarea expertizei suplimentare, solicitând casarea acesteia, ca fiind ilegală.

În motivarea recursului procurorul a invocat că, în conținutul încheierii nu sunt indicate circumstanțele în conformitate cu care instanța a ajuns la concluzia privind necesitatea numirii unei expertize medico-legale în comisie, întrucât la materialele dosarului au fost anexate rapoarte de expertiză medico-legale, efectuate pe cauza respectivă.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Comrat din 25 iunie 2009 a fost respins ca nefondat apelul procurorului și menținută sentința.

Concomitent, a fost respins ca nefondat și recursul procurorului împotriva încheierii Judecătoriei Comrat din 30 aprilie 2008.

5. Procurorul a contestat decizia cu recurs ordinar, solicitând casarea acesteia și dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată, argumentând că totalitatea probelor administrate permit de a concluziona că vinovăția inculpaților este dovedită integral, deoarece toate probele prezentate de acuzare sunt coerente, nu conțin contradicții și reciproc se completează, pe când instanța de apel le-a

verificat superficial, pe unele le-a lăsat fără apreciere concluzionând pripit și neîntemeiat asupra legalității sentinței de achitare.

6. Prin decizia Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 30 martie 2010, a fost admis recursul, casată decizia instanței de apel cu remiterea cauzei la rejudecare în ordine de apel, în Curtea de Apel Cahul, din motiv că instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apelul procurorului.

7. Prin decizia Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul din 07 noiembrie 2011, a fost respins recursul declarat de procuror împotriva încheierii Judecătoreiei Comrat din 30 aprilie 2008 privind efectuarea expertizei medico-legale; admis apelul, casată sentința, rejudecată cauza și pronunțată o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Rusu Octavian și Grădinaru Mihail au fost recunoscuți condamnați în baza art.328 alin.(2) lit. a) Cod penal, cu aplicarea prevederilor art.79 Cod penal, la pedeapsa sub formă de amendă în mărime de câte 400 unități convenționale, echivalentul a 8 000 lei, pentru fiecare, fără privarea de dreptul de a ocupa funcții în organele de stat.

7.1. În argumentarea soluției, instanța de apel a menționat că, prima instanță a dat apreciere unilaterală probelor administrate și incorect a ajuns la concluzia că prin probele cercetate nu s-a confirmat faptul cauzării de către inculpați lui Varban Mihai a leziunilor corporale sub formă de traumă închisă a articulației genunchiului din stânga care se manifestă prin ruptura completă a mușchiului cvadriiceps, echimoze în regiunea 1/3 inferioară a ambelor femururi și a genunchilor, ce se referă la dereglarea îndelungată a sănătății de nivel mediu pe o perioadă mai mare de 21 de zile.

7.2. La capitolul individualizării pedepsei, instanța de apel cu referire la prevederile art.61, 75 Cod penal, a ținut cont de faptul că Rusu Octavian și Grădinaru Mihail nu au antecedente penale, la locul de trai și la locul de lucru se caracterizează pozitiv, alte circumstanțe ale cauzei, cum ar fi durata examinării cauzei în instanțele judecătorești, circumstanțe ce au fost considerate drept excepționale și care au servit ca temelie pentru aplicarea art.79 Cod penal, stabilind în privința inculpaților pedepse de altă categorie decât cea prevăzută de legea penală pentru infracțiunea săvârșită.

8. Procurorul, invocând temeiul prevăzut de art.427 alin.(1) pct.10) Cod de procedură penală, a contestat decizia cu recurs ordinar, solicitând casarea acesteia în partea stabilirii pedepsei cu remiterea cauzei la rejudecare, din motiv că, instanța de apel greșit a interpretat prevederile art.79 Cod penal.

8.1. Avocatul Popescu Dorin în numele inculpatului Rusu Octavian, în temeiul art.427 alin.(1) pct.6) Cod de procedură penală, a contestat decizia instanței de apel cu recurs ordinar, solicitând casarea parțială a acesteia în partea condamnării lui Rusu Octavian în baza art.328 alin.(2) lit. a) Cod penal și menținerea în această parte a sentinței de achitare, afirmând că a fost lezat dreptul la un proces echitabil (art.6 CtEDO).

8.2. Avocatul Strătilă Victor în numele inculpatului Grădinaru Mihail, invocând temeiurile de casare prevăzute în art.427 alin.(1) pct.6), 8) Cod de procedură penală, a declarat recurs ordinar, solicitând casarea parțială a deciziei, în partea admiterii apelului procurorului, cu menținerea sentinței de achitare, din motiv că toate probele acumulate și cercetate în ședințele de judecată dovedesc că sentința este legală.

9. Prin decizia Colegiului penal al Curții Supreme de Justiție din 05 iunie 2012, au fost admise recursurile, casată total decizia Curții de Apel Cahul din 07 noiembrie 2011 și dispusă rejudecarea cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

În argumentarea soluției pronunțate, instanța de recurs a indicat că, în cazul în care instanța de apel a ajuns la concluzia confirmării învinuirii înaintate inculpaților și stabilirii pedepsei cu aplicarea art.79 Cod penal, aceasta urma să se conformeze stipulărilor acestei norme.

Totodată, instanța de recurs ordinar a conchis că, soluția de condamnare nu corespunde prevederilor art.394 alin.(1) Cod de procedură penală.

10. Prin decizia Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul din 12 noiembrie 2014, au fost menținute fără modificări sentința și încheierea Judecătorei Comrat din 30 aprilie 2008 privind numirea expertizei medico-legale în comisie.

Respingând apelul, instanța a concluzionat că, nu a fost dovedit faptul săvârșirii de către inculpați, a infracțiunii prevăzute de art.328 alin.(2) lit. a) Cod penal.

Totodată, instanța de apel a conchis că încheierea privind dispunerea efectuării expertizei în comisie corespunde principiului contradictorialității în procesul penal stabilit de art.24 Cod de procedură penală precum și prevederilor CtEDO, fiind o probă dobândită legal, cu respectarea art.art.93, 142, 148 alin.(2) Cod de procedură penală.

11. Procurorul, invocând temeiurile de casare prevăzute la art.427 alin.(1) pct.5), 6), 16) Cod de procedură penală, a contestat decizia instanței de apel cu recurs ordinar, solicitând casarea acesteia cu dispunerea rejudecării cauzei de către o altă instanță de apel, deoarece eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

La fel, a solicitat și casarea încheierii din 12 noiembrie 2014 privind respingerea demersului procurorului cu privire la amânarea ședinței de judecată pentru dispunerea aducerii silite a părții vătămate și a martorilor ca fiind neîntemeiată.

În susținerea recursului acuzarea a invocat că remiterea de două ori a cauzei penale la rejudecare nu a fost din vina unei părți, dar din motiv că, instanța de apel a pronunțat decizii formale și neîntemeiate, cu încălcarea prevederilor Codului de procedură penală.

A menționat recurentul că, tergiversarea examinării cauzei penale nu a avut loc din cauza procurorului și neprezentarea părții vătămate și a martorilor, iar concluzia instanței de apel privind dispunerea judecării cauzei în absența acestor persoane, este neîntemeiată

12. Prin decizia Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 05 mai 2015, a fost admis recursul, casată decizia instanței de apel și dispusă rejudecarea cauzei.

În argumentarea soluției pronunțate, instanța de recurs ordinar a evidențiat că, în speța dedusă judecării și-au găsit confirmare temeiurile invocate de recurent și prevăzute la art.427 alin.(1) pct. 4), 5) și 6) Cod de procedură penală.

Instanța de recurs ordinar a enunțat că, judecarea cauzei în instanța de apel a avut loc în lipsa inculpatului Grădinaru Mihail, care, fiind legal citat, a depus cerere de examinare a apelului în lipsa sa, invocând starea de sănătate precară. Deși instanța de apel a invocat prevederile art.321 Cod de procedură penală, aceasta nu a decis judecarea cauzei în lipsa inculpatului în temeiul celor 3 motive de excepție prevăzute de lege, prin urmare prezenta inculpatului Grădinaru Mihail la examinarea apelului era obligatorie.

În al doilea rând, instanța de recurs ordinar a reținut că, până la 12 noiembrie 2014, examinarea cauzei a fost amânată de 16 ori, din diferite motive, inclusiv din motivul neprezentării avocaților, inculpaților, părții vătămate și a martorilor acuzării.

Instanța de recurs a constatat că tergiversarea examinării cauzei penale nu a avut loc din cauza procurorului și neasigurării de către ultimul a prezenței părții vătămate și a martorilor, iar concluzia instanței de apel nu este întemeiată pentru dispunerea judecării cauzei în absența inculpatului, părții vătămate și a martorilor, care nu s-au prezentat din motive de sănătate, iar procurorul nu a refuzat la proba cu audierea acestora în instanța de apel, mai mult, această solicitare fiind invocată și de către apărare.

Instanța de recurs a mai specificat și faptul că, la examinarea cauzei, instanța de apel nu a ținut seama în deplină măsură de prevederile art.art.26, 27, 99-101 Cod de procedură penală, nu a cercetat sub toate aspectele toate probele prezentate în fața instanței, nu le-a verificat minuțios, prin prisma pertinentei, concluziei, iar în ansamblu, din punct de vedere al coroborării lor, nu a apreciat fiecare probă separat și nu s-a expus în mod convingător de ce respinge sau admite unele probe.

13. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 25 octombrie 2016, a fost admis apelul, casată sentința, inclusiv din oficiu în baza art.409 Cod de procedură penală, cu pronunțarea unei noi hotărâri, prin care Grădinaru Mihail și Rusu Octavian au fost recunoscuți vinovați de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.328 alin.(1) Cod penal, cu liberarea de răspundere penală în legătură cu intervenirea termenului de prescripție prevăzut de art.60 alin.(1) lit. b) Cod penal.

13.1. În argumentarea soluției pronunțate, instanța de apel a menționat că, prima instanță incorect a stabilit circumstanțele de fapt și de drept și eronat a ajuns la concluzia achitării inculpaților de sub învinuirea de săvârșirea infracțiunii incriminate.

Analizând totalitatea de probe acumulate la cauza penală în conformitate cu prevederile art.101 Cod de procedură penală, instanța de apel a constatat că Rusu Octavian și Grădinaru Mihail, fiind inspectori ai patrului rutiere al plutonului „Sud” din cadrul Batalionului poliției rutiere a Ministerului Afacerilor Interne al Republicii Moldova, fiind persoane cu funcții de răspundere, la 15 martie 2007, exercitând obligațiunile privind patrularea autostrăzii Comrat-Mirnoe (131,5-175,5 km), aproximativ la ora 15:30, se aflau cu autovehiculul de serviciu model „VAZ-2105” n/î xxx la intersecția str. Lenin-Moscovscaia, or. Comrat, în afara ariei de patrulare, unde au observat autovehiculul model „VAZ-2105” de culoare albă, care se deplasa pe lângă locul aflării lor, condus de Varban Mihai și care a cotit de pe str. Lenin pe str. Moscovscaia, or. Comrat, au început să-l urmărească și după oprirea automobilului, au încercat să-l convingă să urce în salonul autovehiculului de serviciu în scopul transportării acestuia, pentru clarificarea circumstanțelor în legătură cu presupusa nesupunere a lui Varban Mihai cerințelor acestora de a opri mijlocul de transport, iar la refuzul lui Varban Mihai de a îndeplini cerințele, au abandonat locul incidentului, fără a întocmi actele procesuale și fără a depune rapoarte referitor la cele întâmplate, prin ce au depășit atribuțiile de serviciu.

Instanța de apel a reținut că, deși inculpații nu au recunoscut vina, vinovăția acestora este dovedită prin următoarele probe: declarațiile părții vătămate Varban Mihai, a martorilor Varban Piotr, Varban Ana, Stoianoglo Maria, Stoianoglo Dumitru, Stanciu Ivan, Rusu Oleg, Cazanjiu Ivan, Cîlicic Teodor, Stoicu Simion, Cervotiuc Igor, Mihailov Ilie, precum și prin materialele cauzei penale: procesul-verbal de recunoaștere a persoanei din 11.04.2007, prin care martorul Mihailov Ilie l-a recunoscut pe Rusu Octavian (f.d.64-66, vol. I); procesul-verbal de recunoaștere a persoanei din 11.04.2007, prin care martorul Mihailov Ilie l-a recunoscut pe Grădinaru Mihail (f.d.67-69, vol. I); rapoartele colaboratorilor MAI Rusu Octavian și Grădinaru Mihail din 17 martie 2007, prin care se confirmă faptul că aceștia, la 15 martie 2007 s-au aflat lângă casa părții vătămate Varban Mihai (f.d.72-77, vol. I); procesul-verbal de examinare a Registrului de repartizare a grupurilor mobile a detașamentului „Sud” din 20.03.2007 (f.d.96, vol. I); procesul-verbal de confruntare din 26.04.2007 dintre martorul Mihailov Ilie și Rusu Octavian (f.d.177-180, vol. I); procesul-verbal de confruntare din 26.04.2007 dintre martorul Mihailov Ilie și Grădinaru Mihail (f.d.181-184, vol. I); ordonanța de refuz în pornirea urmăririi penale din 21 februarie 2008, prin care faptele pretinse de către inculpați referitor la impunerea lor de către comisar de a scrie rapoarte și presiunea exercitată asupra lor nu sa confirmat (f.d.78, vol. II); raportul de expertiză medico-legală nr.16 D din 21 martie 2007 (f.d.120-121, vol. I); raportul de expertiză medico-legală suplimentară nr.17 D din 28 martie 2007 (f.d.142, vol. I); raportul de expertiză medico-legală suplimentară nr.19 D din 04 aprilie 2007 (f.d.157, vol. I).

Instanța de apel a considerat eronată concluzia primei instanțe precum că, din declarațiile martorilor și înscrisurilor cercetate nu rezultă că, Rusu Octavian și Grădinaru Mihail ar fi depășit atribuțiile de serviciu.

Totodată, instanța de apel a reținut argumentele primei instanțe cu privire la neaplicarea violenței față de partea vătămată Varban Mihai, fapt care se confirmă prin concluzia expertizei medico-legale complexe, unde experții au stabilit că, inculpații nu au aplicat violența fizică și nu au maltratat partea vătămată cu bastoanele de cauciuc, afirmații susținute și prin alte probe precum declarațiile părții vătămate și martorilor.

Instanța de apel a constatat că, excesul de putere al inculpaților Rusu Octavian și Grădinaru Mihail, se confirmă prin faptul că, fiind inspecori ai patrului rutiere al plutonului „Sud” din cadrul Batalionului poliției rutiere al Ministerului Afacerilor Interne al Republicii Moldova, fiind persoane cu funcții de răspundere, la 15 martie 2007, exercitând obligațiunile privind patrularea autostrăzii Comrat-Mirnoe (131,5-175,5 km), au ieșit în mod clandestin în afara ariei de patrulare, au întreprins măsuri de urmărire, oprire a autovehiculului model „VAZ-2105” de culoare albă, condus de Varban Mihai, au încercat să-l convingă să urce în salonul autovehiculului de serviciu, iar la refuzul părții vătămate de a îndeplini cerințele, au abandonat locul incidentului fără a întocmi careva acte procesuale și fără a depune careva rapoarte referitor la cele întâmplate.

13.2. La capitolul individualizării pedepsei, instanța de apel a stabilit, că infracțiunea prevăzută de art.328 alin.(1) Cod penal, conform prevederilor art.16 alin.(3) Cod penal, face parte din categoria infracțiunilor mai puțin grave, iar potrivit dispoziției art.60 alin.(1) lit. b) Cod penal, persoana se liberează de răspundere penală, dacă din ziua săvârșirii infracțiunii au expirat 5 ani.

Luând în considerare că, faptele infracționale au fost săvârșite de către inculpați la 15 martie 2007, în legătură cu expirarea termenului prescripției tragerii la răspundere penală, instanța de apel a considerat oportun în temeiul art.60 alin.(1) lit. b) Cod penal, de a-i libera pe Grădinaru Mihail și Rusu Octavian de răspunderea penală, cu încetarea procesului penal în baza art.328 alin.(1) Cod penal.

13.3. Cu referire la recursul procurorului declarat împotriva încheierii Judecătorei Comrat din 30 aprilie 2008, instanța de apel l-a considerat ca neîntemeiat, deoarece din conținutul încheierii rezultă temeiurile și necesitatea efectuării expertizei medico-legale în comisie, aceasta fiind întemeiată și legală, fiind compatibilă principiului contradictorialității și prevederilor CtEDO.

14. Procurorul, în temeiul art.427 alin.(1) pct.6), 10) Cod de procedură penală, a contestat decizia instanței de apel cu recurs ordinar, solicitând casarea acesteia cu dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

În argumentarea recursului a invocat că, instanța de apel la baza deciziei a pus declarațiile inculpaților care atât la urmărirea penală cât și în cadrul ședinței de judecată nu au recunoscut vina, declarații care urmau a fi apreciate critic, deoarece nu coroborează cu celelalte probe prezentate de partea acuzării, fiind date cu scop de apărare.

În opinia recurentului, instanța de apel nu a apreciat multilateral și obiectiv probele administrate, care dovedesc incontestabil vinovăția inculpaților în săvârșirea infracțiunii incriminate de organul de urmărire penală cum ar fi declarațiile părții vătămate Varban Mihai, a martorilor Varban Piotr, Varban Ana, Stoianoglo Maria, Stoianoglo Dumitru, Stanciu Ivan, Rusu Oleg, Cazanjiu Ivan, Cîlicic Teodor, Stoicu Simion, Cervotiuc Igor, Mihailov Ilie, precum și materialele cauzei penale: procesul-verbal de recunoaștere a persoanei din 11.04.2007, prin care martorul Mihailov Ilie la recunoscut pe Rusu Octavian (f.d.64-66, vol. I); procesul-verbal de recunoaștere a persoanei din 11.04.2007, prin care martorul Mihailov Ilie l-a recunoscut pe Grădinaru Mihail (f.d.67-69, vol. I); rapoartele colaboratorilor MAI Rusu Octavian și Grădinaru Mihail din 17.03.2007, prin care se confirmă faptul că aceștia, la 15 martie 2007 s-au aflat lângă casa părții vătămate Varban Mihai (f.d.72-77, vol. I); procesul-verbal de examinare din 20.03.2007 a Registrului de repartizare a grupurilor mobile a detașamentului „Sud” (f.d.96, vol. I);

procesul-verbal de confruntare din 26.04.2007 dintre martorul Mihailov Ilie și Rusu Octavian (f.d.177-180, vol. I); procesul-verbal de confruntare din 26.04.2007 dintre martorul Mihailov Ilie și Grădinaru Mihail (f.d.181-184, vol. I); ordonanța de refuz în pornirea urmăririi penale din 21 februarie 2008, prin care faptele pretinse de către inculpați referitor la impunerea lor de către comisar de a scrie rapoarte și presiunea exercitată asupra lor nu s-a confirmat (f.d.78, vol. II); raportul de expertiză medico-legală nr.16 D din 21 martie 2007 (f.d.120-121, vol. I); raportul de expertiză medico-legală suplimentară nr.17 D din 28 martie 2007 (f.d.142, vol. I); raportul de expertiză medico-legală suplimentară nr.19 D din 04 aprilie 2007 (f.d.157, vol. I).

14.1. Avocatul Popescu Dorin în numele inculpatului Rusu Octavian și inculpatul, în temeiul art.427 alin.(1) pct.6), 8) și 9) Cod de procedură penală, au contestat decizia instanței de apel cu recurs ordinar, solicitând casarea acesteia cu menținerea sentinței primei instanțe.

În argumentarea recursului au invocat că, instanța de apel a depășit limitele învinuirii, deoarece potrivit actului de învinuire acțiunile lui Rusu Octavian și Grădinaru Mihail au fost calificate de către organul de urmărire penală în baza art.328 alin.(2) lit. a) Cod penal - excesul de putere, adică săvârșirea de către o persoană cu funcție de răspundere a unor acțiuni care depășesc în mod vădit limitele drepturilor și atribuțiilor acordate prin lege, ce a cauzat daune drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor fizice, însoțite de aplicarea violenței, însă prin decizia instanței de apel inculpații au fost recunoscuți vinovați de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.328 alin.(1) Cod penal, - săvârșirea de către o persoană publică a unor acțiuni care depășesc în mod vădit limitele drepturilor și atribuțiilor acordate prin lege, dacă aceasta a cauzat daune în proporții considerabile intereselor publice sau drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor fizice sau juridice.

Consideră recurenții că, în speță, se impune soluția achitării lui Rusu Octavian, deoarece, fapta prevăzută la art.328 alin.(1) Cod penal, cu pricinuire de daune, dar nu în proporții considerabile, nu este prevăzută de legea penală ca infracțiune.

Recurenții evidențiază că, instanța de apel s-a expus formal asupra recursului procurorului împotriva încheierii Judecătoriei Comrat din 30 aprilie 2008.

Totodată, recurenții făcând trimitere la practica judiciară unitară a Curții Supreme de Justiție și prevederile art.415 alin.(2¹) Cod de procedură penală, au invocat că, instanța de apel l-a condamnat pe Rusu Octavian, bazându-se exclusiv pe dosarul din prima instanță, care conține depozițiile martorilor și declarațiile inculpatului, același dosar, în temeiul căruia Rusu Octavian fusese achitat de prima instanță.

Mai mult, instanța de apel a adoptat soluția de condamnare bazându-se pe declarațiile martorilor: Varban Ana, Stoianoglo Maria, Stoianoglo Dumitru, Stanciu Ivan, Rusu Oleg, care însă nu au fost audiați în ședința instanței de apel. Totodată, declarațiile acestor martori date în prima instanță nu reprezintă mărturii acuzatorii, susceptibile să întemeieze într-un mod substanțial condamnarea inculpatului Rusu Octavian.

În opinia recurenților, instanța de apel contrar prevederilor art.art.24 alin.(2), 26 alin (3), 100 alin.(4), 101 alin.(1), (3) Cod de procedură penală, a admis o eroare gravă de fapt, deoarece a pornit de la ideea preconcepută privind vinovăția inculpatului Rusu Octavian în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.328 alin.(1) Cod penal, neluând în considerare probele care îl dezvinovățesc pe inculpat, acestea fiind evidente, manifestându-se exclusiv în favoarea acuzării și exprimând interesele acesteia.

Instanța de apel a respins recursul procurorului declarat împotriva încheierii Judecătoriei Comrat din 30 aprilie 2007 privind dispunerea efectuării expertizei medico-legale complexe, fapt ce denotă că concluziile expuse în rapoartele de expertiză: nr.16 „D” din 21 martie 2007; nr.17 „D” din 28 martie 2007 și nr.19 „D” din 21 martie 2007,

efectuate de către expertul medico-legal C. Pascali, nu sunt întemeiate, există îndoieli în privința lor, a fost încălcată ordinea procesuală de efectuare a expertizei, și ca urmare prima instanță în mod legal a dispus efectuarea expertizei medico-legale complexe.

În această ordine de idei, recurenții invocă faptul că, decizia atacată conține dispoziții contradictorii, precum și motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii, deoarece pe de o parte instanța de apel a constatat că a existat temeii pentru dispunerea expertizei medico-legale complexe, iar pe de altă parte instanța de apel a apreciat ca fiind greșită concluzia primei instanțe privind achitarea inculpatului Rusu Octavian, bazată pe raportul de expertiză medico-legală complexă în comisie nr.286 din 17 decembrie 2008, fără a indica motivele acestei concluzii.

Astfel, în opinia recurenților instanța de apel, contrar prevederilor art.art.394 alin.(1) pct. 2), 417 alin.(1) pct.8) Cod de procedură penală, nu a indicat motivele pentru care a respins concluziile comisiei de experți, din raportul de expertiză medico-legală complexă nr.286 din 17 decembrie 2008, care este o probă admisibilă și pertinentă.

La fel, susțin recurenții că pe parcursul examinării cauzei în prima instanță și în instanța de apel, apărătorii și inculpații au invocat inadmisibilitatea ca probe și au solicitat constatarea nulității rapoartelor de expertiză nr.16 „D” din 21 martie 2007, nr.17 „D” din 28 martie 2007 și nr.19 „D” din 21 martie 2007, efectuate de către expertul medico-legal C. Pascali, acestea fiind ilegale, întocmite cu încălcarea Legii nr.1086 din 23 iunie 2000 „Cu privire la expertiza judiciară”, a Regulamentului nr.99 din 27 iunie 2003 de apreciere medico-legală a gravității vătămării corporale și cu încălcarea cerințelor art.151 Cod de procedură penală, fiind obținute cu încălcarea dreptului la apărare, însă instanța de apel, nu s-a expus asupra acestor cerințe și motive invocate de partea apărării, încălcând principiul contradictorialității în procesul penal stabilit de art. 24 Cod de procedură penală, prin ce a lezat dreptul la un proces echitabil al inculpatului Rusu Octavian prevăzut la art.6 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

Subliniază recurenții că, instanța de apel a interpretat eronat conținutul probelor puse la baza deciziei, a denaturat vădit sensul și conținutul acestora, dându-le apreciere subiectivă, în favoarea acuzării. Astfel, instanța de apel și-a întemeiat soluția privind stabilirea vinovăției inculpaților, doar pe unele fragmente din declarațiile date de partea vătămată Varban Mihai, a martorilor Varban Piotr, Varban Ana, Stoianoglo Maria, Cervotiuc Igor, Stanciu Ivan, denaturând vădit sensul și conținutul lor, în așa mod încât ele nu corespund realității.

Instanța de apel nu a luat în considerație următoarele aspecte:

- partea vătămată Varban Mihai a dat declarații contradictorii;
- argumentul părții vătămate și al procurorului precum că inculpații au fost la Varban Mihai să își ceară scuze a fost combătut prin declarațiile martorului Varban Ana, care a relatat că inculpații nu și-au cerut scuze, dar i-au spus că ei nu l-au bătut;
- martorii Varban Piotr și Varban Ana nu sunt martori oculari ai incidentului;
- declarațiile martorului Stanciu Ivan urmau a fi apreciate critic, deoarece concluziile acestuia sunt bazate pe presupuneri.

Contrar prevederilor art.art.100, 101, 394 alin.(1) pct.2) Cod de procedură penală, instanța de apel nu a indicat motivele pentru care a respins declarațiile martorilor Cervotiuc Igor și Stoianoglo Maria, ultima fiind unicul martor ocular, declarațiile căreia combat întru totul declarațiile părții vătămate Varban Mihai. La fel, instanța de apel nu s-a conformat cerințelor legale și nu a îndeplinit indicațiile instanței de recurs, nu a respectat prevederile art.art.414, 417 Cod de procedură penală.

14.2. Inculpatul Grădinaru Mihail, în temeiul art.427 alin.(1) pct.6), 8), 9) 12) Cod de procedură penală, a contestat decizia instanței de apel cu recurs ordinar, solicitând casarea acesteia cu menținerea sentinței de achitare.

În argumentarea recursului a menționat că, instanța de apel a încălcat prevederile art.art.414 alin.(6), 415 alin.(21), 417 alin.(1) pct.8) Cod de procedură penală, deoarece l-a condamnat pe Grădinaru Mihail, bazându-se exclusiv pe dosarul din prima instanță, care conține depozițiile martorilor și declarațiile inculpatului, în temeiul cărora Grădinaru Mihail fusese achitat de prima instanță.

Instanța de apel a adoptat soluția de condamnare a lui Grădinaru Mihail, bazându-se pe declarațiile martorilor: Varban Ana, Stoianoglo Maria, Stoianoglo Dumitru, Stanciu Ivan și Rusu Oleg, care însă nu au fost audiați în ședința instanței de apel.

La fel, a încălcat prevederile art.art.100 alin.(4), 101 alin.(1) Cod de procedură penală, deoarece a interpretat eronat conținutul probelor puse la baza deciziei, a denaturat vădit sensul și conținutul lor, dându-le apreciere subiectivă, în favoarea acuzării de stat.

Prin decizia instanței de apel, s-a ajuns la concluzia de respingere a recursului procurorului, din motivul că efectuarea expertizei medico-legale complexe a fost numită în conformitate cu cerințele legislației în vigoare.

Totodată concluzia respectivă denotă și faptul că rapoartele de expertiză nr.16 „D” din 21 martie 2007, nr.17 „D” din 28 martie 2007 și nr.19 „D” din 21 martie 2007, efectuate de către expertul medico-legal C. Pascali, sunt neîntemeiate, există îndoieli în privința lor, a fost încălcată ordinea de efectuare a expertizei, din care motiv prima instanță în mod legal a dispus efectuarea expertizei medico-legale complexe.

Totuși, motivarea deciziei instanței de apel este neclară, deoarece apreciind ca greșită concluzia de achitare a primei instanțe, bazată pe concluziile raportului de expertiză medico-legală complexă în comisie nr.286 din 17 decembrie 2008, care este o probă dobândită legal, totuși la baza motivării soluției de condamnare a inculpatului Grădinaru Mihail, instanța a pus concluziile rapoartelor de expertiză nr.16 „D” din 21 martie 2007, nr.17 „D” din 28 martie 2007 și nr.19 „D” din 21 martie 2007.

Sub aspectul temeiului de casare prevăzut la art.427 alin.(1) pct.8) Cod de procedură penală, recurentul menționează că, instanța de apel și-a întemeiat soluția privind stabilirea vinovăției inculpaților, doar pe unele fragmente din declarațiile date de partea vătămată Varban Mihai, martorii Varban Piotr, Varban Ana, Stoianoglo Maria, Cervotiuc Igor și Stanciu Ivan, denaturând conținutul acestor declarații.

Susține că argumentul părții vătămate și al procurorului precum că inculpații au fost la Varban Mihai să își ceară scuze a fost combătut prin declarațiile martorului Varban Ana, care a relatat că nu și-au cerut scuze, dar i-au spus că nu l-au bătut.

La fel, a invocat că martorii Varban Piotr și Varban Ana nu sunt martori oculari ai incidentului, iar instanța de apel contrar prevederilor art.art.100, 101, 394 alin.(1) pct.2) Cod de procedură penală, nu a indicat motivele pentru care a respins declarațiile martorului Stoianoglo Maria, care este unicul martor ocular, declarațiile căruia combat întru totul declarațiile părții vătămate Varban Mihai.

În opinia inculpatului, instanța de apel a încălcat prevederile art.100 alin.(1) Cod de procedură penală, a administrat greșit probele, ce constă în folosirea mijloacelor de probă în procesul penal, care presupune strângerea și verificarea probelor, în favoarea și în defavoarea învinuitului, inculpatului, fapt ce s-a soldat cu încălcarea dreptului la un proces echitabil al inculpaților prevăzut la art.6 CțEDO.

Cu referire la temeiul de casare prevăzut la pct.9) alin.(1) art.427 Cod de procedură penală - „inculpatul a fost condamnat pentru o faptă care nu este prevăzută de legea penală”, recurentul menționează că inițial, acțiunile lui Grădinaru Mihail au fost calificate de către organul de urmărire penală în baza art.328 alin.(2) lit. a) Cod penal,

săvârșirea de către o persoană cu funcție de răspundere a unor acțiuni care depășesc în mod vădit limitele drepturilor și atribuțiilor acordate prin lege, ce a cauzat daune drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor fizice, însoțite de aplicarea violenței, însă ulterior, instanța de apel l-a recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.328 alin.(1) Cod penal, săvârșirea de către o persoană publică a unor acțiuni care depășesc în mod vădit limitele drepturilor și atribuțiilor acordate prin lege, dacă aceasta a cauzat daune în proporții considerabile intereselor publice sau drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor fizice sau juridice.

Inculpatului nu i-au fost incriminate proporțiile considerabile, care este un semn obligatoriu al componenței infracțiunii prevăzută la art.328 alin.(1) Cod penal, iar ca urmare, se impune soluția achitării lui Grădinaru Mihail, din motiv că a fost condamnat pentru o faptă, care nu este prevăzută de legea penală.

15. Prin decizia Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 22 august 2017, au fost respinse, ca inadmisibile, recursurile ordinare declarate de procurorul în Procuratura de circumscripții Chișinău, Cojocaru Tudor, de avocatul Popescu Dorin în numele inculpatului Rusu Octavian și inculpat, și de inculpatul Grădinaru Mihail, în cauza penală în privința lui Rusu Octavian și Grădinaru Mihail, cu menținerea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 25 octombrie 2016.

16. Împotriva hotărârilor judecătorești a declarat recurs în anulare avocatul Popescu Dorin în numele condamnatului Rusu Octavian care, invocând temeiul prevăzut de art.453 alin.(1) Cod de procedură penală, solicită casarea acestora, cu menținerea sentinței prin care Rusu Octavian a fost achitat din motivul lipsei faptei infracțiunii.

În argumentarea recursului menționează următoarele:

- atât instanța de apel cât și instanța de recurs ordinar corect au ajuns la concluzia că lipsesc careva date obiective și probe care ar confirma faptul că Rusu Octavian și Grădinaru Mihail au aplicat careva violența pretinsei părți vătămate Varban Mihai;

- instanța de apel corect a exclus din învinuirea înaintată inculpaților agravanta imputată acestora „însoțite de aplicarea violenței” deoarece nu a fost dovedită aplicarea de către Rusu Octavian și Grădinaru Mihail a loviturilor cu bastonul de cauciuc.

La fel, instanța de apel corect a menționat că, încheierea Judecătoriei Comrat din 30 aprilie 2008, prin care a fost dispusă efectuarea expertizei medico-legale în comisie, este întemeiată și legală, corespunde principiului contradictorialității și egalității armelor.

Instanța de recurs ordinar corect a respins recursul procurorului Cojocaru Tudor.

Totodată, nu sunt de acord parțial decizia Colegiului penal al Curții Supreme de Justiție, în partea respingerii recursului declarat de către apărătorul Popescu Dorin în interesele inculpaților Rusu Octavian și Grădinaru Mihail.

La caz, instanțele de apel și de recurs ordinar au depășit limitele învinuirii formulate în rechizitoriu și l-au condamnat pe Rusu Octavian pentru fapte de care acesta nu a fost învinuit potrivit rechizitoriului.

De către instanța de apel, Rusu Octavian a fost condamnat pentru o altă faptă, care nu i-a fost imputată și anume cauzarea daunelor în proporții considerabile intereselor publice sau drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor juridice, acestea, nefiind incriminate în rechizitoriu.

În acest sens, prin decizia Colegiului penal al Curții Supreme de Justiție din 22.08.2017, prin care a fost menținută decizia Curții de Apel Chișinău din 25 octombrie 2016, a fost admis un viciu fundamental prin încălcarea esențială a drepturilor și libertăților garantate de CȚEDO;

Învinuirea adusă lui Rusu Octavian, prin decizia Curții de Apel Chișinău din 25 octombrie 2016, menținută prin decizia Curții Supreme de Justiție din 22.08.2017, se consideră mai gravă, or, în învinuire a fost introdusă o faptă nouă, care nu a fost pusă la

baza învinuirii inculpatului inițial și anume fapta, precum că: la refuzul lui Varban Mihail de a îndeplini cerințele, au abandonat locul incidentului fără a întocmi careva acte procesuale și fără a depune careva rapoarte referitor la cele întâmplate, prin ce au depășit atribuțiile de serviciu.

La fel, învinuirea adusă lui Rusu Octavian, prin decizia Curții de Apel Chișinău din 25 octombrie 2016, menținută prin decizia Curții Supreme de Justiție din 22.08.2017, se consideră mai gravă, deoarece în învinuire au fost introduse semne calificative, care majorează volumul învinuirii. Noua faptă, imputată lui Rusu Octavian, prin decizia Curții de Apel Chișinău, menținută prin decizia Curții Supreme de Justiție, care a fost încadrată în baza art.328 alin.(1) Cod penal, constituie drept o învinuire care esențial, după circumstanțele reale, diferă de cea de la început, or, a fost modificată învinuirea (imputată altă acțiune în locul celor imputate anterior), în așa mod, încât a afectat dreptul inculpatului Rusu Octavian la apărare, totodată, partea apărării, nu a dispus de timpul și de înlesnirile necesare pregătirii apărării sale, împotriva unei noi învinuirii;

- Rusu Octavian a fost condamnat pentru o faptă care nu este prevăzută de legea penală, or, prin Hotărârea Curții Constituționale a Republicii Moldova, privind excepția de neconstituționalitate a unor prevederi ale art.328 alin.(1) din Codul penal (excesul de putere sau depășirea atribuțiilor de serviciu) (sesizările nr.113g/2016 și nr.8g/2017) din 27.06.2017, care era în vigoare la momentul pronunțării deciziei Curții de Apel Chișinău din 25 octombrie 2016 și a deciziei Curții Supreme de Justiție din 22.08.2017, a fost declarat neconstituțional textul „intereselor publice sau” din alineatul (1) al articolului 328 din Codul penal nr.985-XV din 18 aprilie 2002;

Respectiv, în această parte, Rusu Octavian este învinuit și condamnat pentru o faptă care nu este prevăzută de legea penală și în conformitate cu art.390 alin.(1) pct.4) Cod de procedură penală, sentința de achitare se adoptă dacă fapta nu este prevăzută de legea penală.

Inculpatul O. Rusu, de facto, a fost condamnat pentru că nu și-a îndeplinit obligațiunile de serviciu, dar nu pentru faptul că a depășit atribuțiile de serviciu, fiind condamnat pentru o faptă omisivă, ceia ce este exclus în cazul art.328 alin.(1) Cod penal.

Abandonarea locului incidentului fără a întocmi careva acte procesuale și fără a depune careva rapoarte referitor la cele întâmplate, nu constituie depășire a atribuțiilor de serviciu, în sensul art.328 alin.(1) Cod penal.

Hotărârile judecătorești recurate sunt ilegale, or, nu conțin referire la persoana juridică concretă, a căror drepturi le-a fost pricinuite daune în proporții considerabile prin abandonare a locului incidentului, fără a întocmi careva acte procesuale și fără a depune rapoarte referitor la cele întâmplate. Învinuirea nu conține estimarea daunelor, în ce se manifestă și la care drepturi se referă: la drepturile patrimoniale sau nepatrimoniale.

Învinuirea adusă lui Rusu Octavian este neclară, nefiind clară natura și cauza acuzației aduse împotriva sa:

- instanța de apel și instanța de recurs ordinar au încălcat lui Rusu Octavian dreptul la un proces echitabil și l-au condamnat pe ultimul, anterior achitat de prima instanță, bazându-se pe declarațiile martorilor care nu au fost audiați în instanța de apel;

- Colegiului penal al Curții Supreme de Justiție, motivând soluția adoptată prin faptul că „...la terminarea cercetării judecătorești apărătorii și inculpații Rusu Octavian cu Grădinăru Mihail, nu au avut obiecții, nu au solicitat audierea suplimentară a martorilor, totodată procesul-verbal al ședinței de judecată, ulterior, nu a fost obiectat de către părți în ordinea prevăzută de legislația procesuală”, au pornit de la ideea preconcepută, că Rusu Octavian, este vinovat și trebuie să-și dovedească nevinovăția sa, cu toate că stabilirea culpabilității revine acuzării, iar dubiile sunt interpretate în favoarea acuzatului (in dubio pro reo).

În acest sens, instanța de recurs ordinar a încălcat și art.8 Cod de procedură penală, art.21 din Constituția Republicii Moldova și art.6 § 2 din Convenție, deoarece a pus în sarcina condamnatului și a apărătorului său, obligațiunea de a-și dovedi nevinovăția.

17. Prin decizia Curții Supreme de Justiție din 17.05.2018, a fost admis recursul în anulare declarat de către avocatul Popescu Dorin în numele condamnatului Rusu Octavian, casată total deciziile Curții de Apel Chișinău din 25.10.2016 și Curții Supreme de Justiție din 22.08.2017, în privința lui Rusu Octavian și prin extindere în privința lui Grădinaru Mihail și dispusă rejudecarea cauzei de către instanța de apel.

17.1. În motivarea soluției sale, instanța de recurs în anulare a indicat că, analizând hotărârile atacate, a constatat că la judecarea cauzei în privința condamnaților O. Rusu și M. Grădinaru au fost admise erori de drept, care au încălcat drepturile fundamentale ale condamnaților și constituie un viciu fundamental, erori ce urmează a fi reparate la etapa examinării în instanța de apel, deoarece acestea se referă și la aspectele de fapt, iar apelul este o cale de atac sub aspecte de fapt și de drept, întrucât odată exercitat, produce un efect devolutiv complet în sensul că provoacă un control integral atât în fapt, cât și în drept în privința persoanei care l-a declarat de către jurisdicția de al doilea grad asupra hotărârii primei instanțe.

Sub acest aspect, instanța de recurs în anulare a atestat că, instanța de apel a comis următoarele erori de drept:

a) specificând că „inculpații Rusu Octavian și Grădinaru Mihail, fiind inspecori ai patrului rutiere al plutonului „Sud” din cadrul Batalionului poliției rutiere a Ministerului Afacerilor Interne al Republicii Moldova, fiind persoane cu funcții de răspundere, la 15 martie 2007, exercitând obligațiunile privind patrularea autostrăzii Comrat-Mirnoe (131,5-175,5 km), aproximativ la ora 15:30, se aflau cu autovehiculul de serviciu model „VAZ-2105” n/î xxx la intersecția str. Lenin-Moscovscaia, or. Comrat, în afara ariei de patrulare, unde au observat autovehiculul model „VAZ-2105” de culoare albă, care se deplasa pe lângă locul aflării lor, condus de Varban Mihai și care a cotit de pe str. Lenin pe str. Moscovscaia, or. Comrat, au început să-l urmărească și după oprirea automobilului, au încercat să-l convingă să urce în salonul autovehiculului de serviciu în scopul transportării acestuia la CPR Comrat, pentru clarificarea circumstanțelor în legătură cu presupusa nesupunere a lui Varban Mihai cerințelor acestora de a opri mijlocul de transport, iar la refuzul lui Varban Mihai de a îndeplini cerințele, au abandonat locul incidentului, fără a întocmi actele procesuale și fără a depune rapoarte referitor la cele întâmplate, prin ce au depășit atribuțiile de serviciu”, și adoptând soluția de condamnare a inculpatului în baza art.328 alin.(1) Cod penal, nu a constatat și descris fapta criminală, considerată ca fiind dovedită, or, fapta descrisă nu cuprinde semnele infracțiunii pentru care a fost învinuit inculpatul prin rechizitoriu;

b) a depășit limitele învinuirii, or, a constatat în acțiunile condamnaților prezența semnului calificativ „daune în proporții considerabile intereselor publice ... sau juridice” fapte neincriminate ultimului în rechizitoriu.

Rezumând cele menționate supra, instanța de recurs în anulare a constatat că, instanța de apel urma să cerceteze amănunțit aspectele învinuirii înaintate, să verifice și să aprecieze conform prevederilor art.101 Cod de procedură penală fiecare probă din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu din punct de vedere al coroborării lor și în concluziile sale să descrie fapta comisă de inculpat și probele puse la baza condamnării lui O. Rusu.

Instanța de recurs în anulare a explicat că, una din condițiile adoptării unei hotărâri judecătorești legale este respectarea garanțiilor unui proces echitabil, ceea ce, la caz, nu a fost respectat de către instanțele ierarhic inferioare.

Din considerentele menționate, instanța de recurs în anulare a concluzionat că, eroarea comisă nu poate fi reparată de către instanța de recurs în anulare în prezenta procedură, deoarece instanța de recurs în anulare nu este abilitată cu atribuții de a judeca cauza și a se pronunța asupra legalității hotărârii atacate, precum și soluția adoptată de către instanța de apel este contrară prevederilor legale. „Judecând cauza dată, instanța de apel a comis eroarea de drept prevăzută în art.427 alin.(1) pct. 6) Cod de procedură penală, la care se face referire în recursul declarat și există temeiul de casare a soluției adoptate de către instanțele de apel și de recurs.

În subsidiar, instanța de recurs în anulare inter alia a ținut să evidențieze că, la rejudecarea cauzei de către instanța de apel, aceasta urmează să țină seama și de modificările cadrului legal și practicii judiciare efectuate prin Hotărârea Curții Constituționale nr.22 din 27 iunie 2017, unde Curtea s-a expus asupra excepției de neconstituționalitate a unor prevederi ale art.328 Cod penal.

18. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 14 decembrie 2020, a fost admis apelul procurorului, casată sentința, din alte motive, inclusiv din oficiu potrivit art.409 alin.(2) Cod de procedură penală, cu pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care:

- a fost încetat procesul penal în privința inculpatului Rusu Octavian, din motiv că fapta constituie contravenție;

- Rusu Octavian a fost recunoscut vinovat pe art.174²⁷ Cod cu privire la contravenții administrative (legea din 29.03.1985) și s-a dispus încetarea procesului contravențional, din motivul expirării termenului de prescripție privind tragerea la răspundere contravențională;

- a fost încetat procesul penal în privința inculpatului Grădinaru Mihail, din motiv că fapta constituie contravenție;

- Grădinaru Mihail a fost recunoscut vinovat pe art.174²⁷ Cod cu privire la contravenții administrative (legea din 29.03.1985) și s-a dispus încetarea procesului contravențional, din motivul expirării termenului de prescripție privind tragerea la răspundere contravențională.

18.1. În motivarea soluției sale, instanța de apel a indicat că, verificând probele administrate la urmărirea penală, care au fost verificate în prima instanță, consideră că la pronunțarea sentinței, nu s-a ținut cont de prevederile art.101 alin.(1), 384 alin.(3) și 385 alin.(1) Cod de procedură penală, or, aceste prevederi legale impun în sarcina instanței de judecată, ca la adoptarea sentinței, să fie soluționate următoarele chestiuni în următoarea consecutivitate: 1) dacă a avut loc fapta de săvârșirea căreia este învinuit inculpatul; 2) dacă această faptă a fost săvârșită de inculpat; 3) dacă fapta întrunește elementele infracțiunii și de care anume lege penală este prevăzută ea; 4) dacă inculpatul este vinovat de săvârșirea acestei infracțiuni.

Mai mult, instanța de apel a considerat că, prima instanță nu a dat o apreciere cuvenită prevederilor legale ce guvernează speța dedusă judecății, precum probelor cercetate în ședința de judecată, în contextul în care, instanța de apel a reținut că în acțiunile inculpaților Rusu Octavian și Grădinaru Mihail sunt prezente elementele constitutive ale contravenției administrative prevăzute de art.174²⁷ Cod cu privire la contravenții administrative (legea din 29.03.1985).

Astfel, instanța de apel a constatat următoarea stare de fapt, Rusu Octavian și Grădinaru Mihail, fiind inspectori ai patrului rutiere a plutonului „Sud” din cadrul Batalionului poliției rutiere a Ministerului Afacerilor Interne al Republicii Moldova, fiind persoane cu funcții de răspundere, la 15 martie 2007, exercitând obligațiunile privind patrularea autostrăzii Comrat-Mirnoe (131,5-175,5 km), aproximativ la ora 15:30 aflându-se cu autovehiculul de serviciu model „VAZ-2105” n/î MAI xxx la intersecția

str. Lenin-Moscovscaia, or. Comrat, unde au observat autovehiculul model „VAZ-2105” de culoare albă, la volanul căruia era Varban Mihai, care creând situație de accident, nu s-a supus cerințelor colaboratorilor de poliție și s-a deplasat până a ajuns la casa nr.52 situată în or. Comrat str. Moscovscaia, unde Varban Mihail locuia.

Rusu Octavian și Grădinaru Mihail, ajungând la poarta casei nr.52 situată în or. Comrat str. Moscovscaia, unde Varban Mihail se afla la pământ, neputând de a se deplasa în legătură cu trauma piciorului, însă aceștia, în pofida prevederilor art.15 și art.16 Legea RM cu privire la poliție, abuzând de atribuțiile lor, l-au luat pe Varban Mihai de mâini și forțat, contrar voinței acestuia, au încercat să-l urce în salonul autovehiculului de serviciu în scopul transportării acestuia la CPR Comrat, pentru clarificarea circumstanțelor în legătură cu presupusa nesupunere a acestuia cerințelor de a opri mijlocul de transport.

Astfel, prin acțiunile sale intenționate, Rusu Octavian a săvârșii contravenția prevăzută de art.174²⁷ Cod cu privire la contravenții administrative (legea din 29.03.1985), individualizată prin „excesul de putere, adică, săvârșirea de către o persoană cu funcție de răspundere a unei acțiuni care depășește în mod vădit limitele drepturilor și atribuțiilor acordate prin lege și care contravine drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor fizice, în cazul în care aceasta nu constituie o infracțiune.”

Inculpatul Rusu Octavian împreună cu Grădinaru Mihail, fiind inspectori ai patrului rutiere a plutonului „Sud” din cadrul Batalionului poliției rutiere a Ministerului Afacerilor Interne al Republicii Moldova, fiind persoane cu funcții de răspundere, la 15 martie 2007, exercitând obligațiunile privind patrularea autostrăzii Comrat-Mirnoe (131,5-175,5 km), aproximativ la ora 15:30 aflându-se cu autovehiculul de serviciu model „VAZ-2105” n/î MAI xxx la intersecția str. Lenin-Moscovscaia, or. Comrat, unde au observat autovehiculul model „VAZ-2105” de culoare albă, la volanul căruia era Varban Mihai, care creând situație de accident, nu s-a supus cerințelor colaboratorilor de poliție și s-a deplasat până a ajuns la casa nr.52 situată în or. Comrat str. Moscovscaia, unde Varban Mihail locuia.

Inculpatul Grădinaru Mihail împreună cu Rusu Octavian, ajungând la poarta casei nr.52 situată în or. Comrat str. Moscovscaia, unde Varban Mihail se afla la pământ, neputând de a se deplasa în legătură cu trauma piciorului, însă aceștia, în pofida prevederilor art.15 și art.16 Legea RM cu privire la poliție, abuzând de atribuțiile lor, l-au luat pe Varban Mihai de mâini și forțat, contrar voinței acestuia, au încercat să-l urce în salonul autovehiculului de serviciu în scopul transportării acestuia la CPR Comrat, pentru clarificarea circumstanțelor în legătură cu presupusa nesupunere a acestuia cerințelor acestora de a opri mijlocul de transport.

Astfel, prin acțiunile sale intenționate, Grădinaru Mihail a săvârșii contravenția prevăzută de art.174²⁷ Cod cu privire la contravenții administrative (legea din 29.03.1985), individualizată prin „excesul de putere, adică, săvârșirea de către o persoană cu funcție de răspundere a unei acțiuni care depășește în mod vădit limitele drepturilor și atribuțiilor acordate prin lege și care contravine drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor fizice, în cazul în care aceasta nu constituie o infracțiune.”

Instanța de apel, analizând obiectiv cumulul de probe prin prisma art.101 Cod procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, veridicității și coroborării lor, constată cu certitudine că inculpații Rusu Octavian și Grădinaru Mihail au comis contravenția prevăzută de art.174²⁷ Cod cu privire la contravenții administrative (legea din 29.03.1985).

Având în vedere cele expuse mai sus, instanța de apel nu a identificat probe pertinente, admisibile, concludente, veridice și utile prin care s-ar confirma existența în acțiunile lui Rusu Octavian și Grădinaru Mihail a faptei infracționale incriminate de exces de putere, sub aspect penal. Or, la caz, a reiterat că în cadrul urmăririi penale,

procurorul pripit a concluzionat că, acțiunile inculpaților Rusu Octavian și Grădinaru Mihail s-ar plasa sub aspectul legii penale, la capitolul pretinsului exces de putere penal, în situația în care totalitatea probatoriului administrat la caz, arată lipsa constatări exacte a cauzării daunei considerabile a drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor fizice, însoțite de aplicarea violenței, în situația existenței Hotărâri Curții Constituționale nr.22 din 27 iunie 2017, „privind excepția de neconstituționalitate a unor prevederi ale art. 328 alin. (1) Cod penal”.

Reiterând aceste rigori de drept, instanța de apel a determinat că în acest caz, organul de urmărire penală a înaintat învinuirea lui Rusu Octavian și Grădinaru Mihail, axându-se doar pe unele constatări contradictorii, la capitolul actului de constatare, cât și a relatărilor părții vătămate, dar și ale martorilor audiați pe caz, or, existența unor circumstanțe care combat esențial aceste relatări arată cert existența temeiurilor de încetare a procesului penal, în contextul unei învinuiri bazate exclusiv pe presupuneri.

În continuare, instanța de apel a notat că organul de urmărire penală nu a adus nici-o probă clară și verosimilă care ar demonstra fără echivoc existența faptei prejudiciabile penale, existența urmărilor prejudiciabile, dar și legătura causală între faptă și urmările prejudiciabile.

Sub aspectul dat, instanța de apel a respins ca fiind nefondate alegațiile apelantului precum că fapta infracțională de exces de putere ar fi fost demonstrată, or, în cazul de față nu sunt careva probe ce ar adevăra cauzarea de careva daune părții vătămate Verban Mihail, în situația lipsei urmărilor prejudiciabile, circumstanțe care plasează acțiunile inculpaților Rusu Octavian și Grădinaru Mihail, sub incidența legii contravenționale.

Astfel, instanța de apel a reținut că acuzatorul de stat a pus la baza învinuirii lui Rusu Octavian și Grădinaru Mihail rezultatele expertizei medico-legale nr.16 D din 21 martie 2007, potrivit căruia lui Verban Mihail i-au fost cauzate leziuni corporale sub formă de traumă închisă a articulației genunchiului din stânga care se manifestă prin ruptura completă a mușchiului cvadricepe; echimoze în regiunea 1/3 inferioare a ambilor femuri și a genunchilor, ce se referă la dereglarea îndelungată a sănătății de nivel mediu pe perioada mai mult de 21 de zile.

Prin raportul de expertiză medico-legală complexă nr.286 din 17.12.2008, s-a conchis că „formarea rupturii complete a mușchiului cvadricepe a articulației genunchiului din stânga cu un obiect dur contondent (inclusiv cu bastonul de cauciuc), aplicată de către o persoană terță, este practic imposibil, (ținând cont de anatomia și fiziologia mușchilor și articulațiilor, nivel aflării rupturii, aplicarea posibilă a puterii, etc.)

Concluzia din raportul de expertiză medico-legale nr.16 D din 21 martie 2007 privind dereglarea sănătății lui Verban Mihail de nivel mediu, a fost considerat nefondat, dat fiind faptul că nu au fost luat în considerație toate datele din documentele medicale.”

Astfel, în baza raportului de expertiză medico-legală complexă nr.286 din 17.12.2008, instanța de apel a conchis elocvent că la caz, nu a fost demonstrată cauzare de către inculpații Rusu Octavian și Grădinaru Mihail lui Verban Mihail a careva leziuni corporale, or, leziunile date nu au legătură causală între faptă și urmările prejudiciabile.

Mai mult, instanța de apel a ținut să remarce că, deși partea vătămată Verban Mihail a declarat în prima instanță că, anume inculpații Rusu Octavian și Grădinaru Mihail i-au aplicat lovituri cu bastonul de cauciuc peste picioare, faptul dat nu a fost confirmat în instanța de apel prin careva probe, inclusiv de către partea vătămată, precum și de nici un martor, or, martorii audiați pe caz, au relatat că din cuvintele părții vătămate au aflat că acesta a fost maltratată de doi colaboratori de poliție.

La fel, urmează a ține cont și de rezultatele expertizei medico-legale suplimentare nr.17 D din 28 martie 2007, în conformitate cu care s-a stabilit, că se exclude formarea rupturii complete a mușchiului cvadricepe a articulației genunchiului din stânga de la

căderea de la înălțimea proprie, dar nu se exclude leziunea sus indicată, la săritură cu ulterioara cădere. Lechimize în regiunea 1/3 inferioare ambii femuri și a genunchilor pot să formeze atât la căderea de la înălțime proprie, cât și la săritura cu ulterioara cădere de la înălțimea proprie.

În asemenea circumstanțe, instanța de apel atestă nedovedirea circumstanței din rechizitoriu privind maltratarea de către colaboratorii de poliție Rusu Octavian și Grădinaru Mihail a părții vătămate Varban Mihail, în contextul în care, pe parcursul cercetării judecătorești, atât din declarațiile martorilor audiați, cât și din conținutul raportului de expertiză medico-legală complexă nr.286 din 17.12.2008, concluzia din rechizitoriu că leziunile corporale medii la partea vătămată au survenit în urma pretinselor acțiuni ilegale ale inculpaților privind aplicarea loviturilor cu bastonul de cauciuc peste picioarele victimei, nu au fost confirmate prin careva probe pertinente și concludente (neconfirmarea prin declarații ale părții vătămate în instanța de apel, urmare a achitării inculpaților, a circumstanțelor maltratării), precum și combătute prin probele apărării (raportului de expertiză medico-legală complexă nr.286 din 17.12.2008).

Instanța de apel a mai reținut că, acțiunile lui Rusu Octavian și Grădinaru Mihail nu sunt plasate sub aspect penal, totuși, ultimii au admis exces de putere în contextul legii contravenționale, fiind demonstrată existența elementelor constitutive ale contravenției prevăzute de art.174/27 Cod contravențional (legea din 29.03.1985), normă în vigoare la data comiterii faptei contravenționale.

În acest context, instanța de apel a reținut că, de fapt, inculpații Rusu Octavian și Grădinaru Mihail acționând în acest caz aparent conform atribuțiilor sale funcționale, or, conform prevederilor art.12, pct.9 din Legea nr.416 din 18.12.1990 cu privire la poliție, „politia este obligată să curme contravențiile administrative, să instruiască și să examineze în măsura competenței cauze privind contravențiile administrative”, au încercat să-l forțeze pe pătimit, contrar voinței ultimului să-l așeze în salonul autovehiculului de serviciu „Vaz-2105” n/î MAI xxx pentru al aduce în Comisariatul de Poliție Raional Comrat, pentru clarificarea circumstanțelor în legătură cu chipurile nesupunerea lui M. Varban la cerințele lor privind oprirea mijlocului de transport în timpul deplasării pe str. Lenin or. Comrat, unde se aflau ei înainte.

Or, parțial circumstanțele indicate supra se confirmă chiar din declarațiile inculpatului Rusu Octavian, date în ședința instanței de apel, din care reiese că, el, aflându-se cu Grădinaru Mihail la serviciu, iar Varban Mihail, creându-le o situație de accident, dâșii s-au deplasat după ultimul, însă, când Grădinaru Mihail a coborând din automobil pentru a verifica actele, Varban Mihail a plecat cu automobilul. Deplasându-se după el, l-au ajuns când mașina era stopată și Varban era ieșit din mașină, care nu a dorit să prezinte documentele. Au discutat puțin și și-a dat seama că este în stare de ebrietate, dat fiind faptul că era deja aproape de casa lui, împreună cu Grădinaru au hotărât să-l lase în pace și au plecat de la locul dat.

La fel, din declarațiile inculpatului Grădinaru Mihail rezultă că, la 15 martie când a stopat automobilul lui Varban Mihail, el a ieșit primul, deoarece era în calitate de pasager, colegul său fiind la volan. Încercând să se apropie de automobil, Varban Mihail a plecat fără să discute. Când l-au ajuns pe Varban, el era deja lângă poarta sa, dâșul nu a discutat cu el, Rusu Octavian i-a cerut documentele, însă a refuzat să le prezinte. I-a propus să treacă testul la alcoolemie, însă a refuzat, a refuzat și documentele să le prezinte, răspunzându-le cu niște aberații, însă careva acte nu au fost întocmite.

Prin rapoartele colaboratorilor MAI Rusu Octavian și Grădinaru Mihail din 17.03.2007, se confirmă că la data de 15.03.2007 s-au aflat lângă casa părții vătămate Varban Mihail, în legătură cu faptul că ultimul s-a deplasat haotic pe drum cu automobil,

însă, până la urmă, colaboratorii de poliție nu au întocmit careva acte, nu s-au deplasat cu Varban Mihail către vreun centrul medical pentru verificarea stării de ebrietate.

Astfel, instanța de apel a constatat că prin acțiunile lor intenționate, Rusu Octavian și Grădinaru Mihail au săvârșit contravenția prevăzută de art.174/27 Cod cu privire la contravenții administrative (legea din 29.03.1985).

În conformitate cu prevederile art.332 alin.(2) Cod penal „în cazul în care fapta persoanei constituie o contravenție administrativă, instanța încetează procesul penal și, concomitent, soluționează cauza conform prevederilor Codului contravențional al Republicii Moldova”.

În acesta ordine de idei, instanța de apel a relevat că prin probele cercetate, nu a fost pe deplin confirmată vinovăția lui Rusu Octavian și Grădinaru Mihail de comiterea excesului de putere, acțiunile acestuia nu se încadrează sub aspect penal, fapt ce generează încetarea procesului penal pornit în baza art.328 alin.(2) lit. a) Cod penal, din motiv că fapta constituie contravenție, or, potrivit art.10 Cod contravențional „constituie contravenție fapta - acțiunea sau inacțiunea - ilicită, cu un grad de pericol social mai redus decât infracțiunea, săvârșită cu vinovăție, care atentează la valorile sociale ocrotite de lege, este prevăzută de prezentul cod și este pasibilă de sancțiune contravențională.”

În conformitate cu prevederile art.30 alin.(2) Cod contravențional, „Termenul general de prescripție a răspunderii contravenționale este de 3 luni”, normă în vigoare la data comiterii faptei.

Raportând normele de drept la circumstanțele de fapt a cauzei, instanța de apel a conchis că Rusu Octavian și Grădinaru Mihail să fie liberați de răspundere contravențională în baza art.174/27 Cod cu privire la contravenție administrativă (legea din 29.03.1985) în legătură cu expirarea termenului de prescripție privind tragerea la răspundere contravențională, or, din momentul comiterii faptei -15.03.2007, până la adoptarea hotărârii instanței de apel, a expirat mai mult de 3 luni, prin urmare, în privința lui Rusu Octavian și Grădinaru Mihail, sunt aplicabile prevederile art.30 Cod contravențional.

19. Avocatul Popescu Dorin în numele inculpatului Rusu Octavian, invocând temeiurile prevăzute la pct.6), 8) alin.(1) art.427 Cod de procedură penală, contestă cu recurs ordinar decizia instanței de apel și solicită casarea acesteia, cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care inculpatul Rusu Octavian să fie achitat, din motiv că nu există faptul contravenției.

În motivarea cerințelor sale, avocatul notează că la caz nu au fost întrunite elementele infracțiunii sau instanța a pronunțat o hotărâre de condamnare pentru o altă faptă decât cea pentru care condamnatul a fost pus sub învinuire. Nu există faptul contravenției, nu au fost întrunite elementele constitutive ale contravenției.

În speță, instanța de apel corect a ajuns la concluzia că inculpatul Rusu Octavian nu este vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art.328 alin.(2) lit. a) Cod penal.

Totodată, în opinia apărării, instanța de apel neîntemeiat și ilegal, a ajuns la concluzia precum că, deși acțiunile lui Rusu Octavian și Grădinaru Mihail nu sunt plasate sub aspect penal, totuși, ultimii au admis exces de putere în contextul legii contravenționale, fiind demonstrată existența elementelor constitutive ale contravenției prevăzute de art. 174/27 Cod contravențional, legea din 29.03.1985, norma în vigoare la data comiterii faptei contravenționale.

Avocatul evidențiază că, art.174/27 Cod contravențional (legea din 29.03.1985), nu prevedea fapta de exces de putere, dar prevedea răspunderea contravențională pentru abuzul de putere sau abuzul de serviciu.

Apărarea reține că, decizia recurătat nu cuprinde circumstanțele constatate în judecarea cauzei; probele pe care se întemeiază concluzia și motivele de respingere a

probelor; norma contravențională pe care se întemeiază soluționarea cauzei. În același timp, instanța de apel, nu a îndeplinit cerințele prevăzute la art.458 Cod contravențional. Astfel, consideră că lipsește fapta de contravenție administrativă prevăzută la art.174/27 Cod cu privire la contravențiile administrative.

Mai mult, apărarea subliniază faptul că, instanța de apel a depășit limitele învinuirii aduse inculpaților, or recunoscându-i vinovați de săvârșirea faptei contravenționale prevăzute la art.174/27 Cod cu privire la contravențiile administrative, a constatat că inculpații, de fapt au încălcat o altă normă, prevăzută la art.12 p.9) din Legea nr.416 din 29.03.1985 cu privire la poliție, care stabilește obligația poliției să curme contravențiile administrative, să instruiască și să examineze în măsura competenței cauze privind contravențiile administrative.

În aceeași ordine de idei, semnaleză că instanța de apel nu a motivat și nu a argumentat, cum presupusa neîndeplinire a obligației de a curma contravențiile administrative, de a instrui și de a examina în măsura competenței cauze privind contravențiile administrative, constituie abuz de serviciu sau exces de putere.

Avocatul explică că, din textul art.332 alin.(2) Cod de procedură penală, se înțelege că procesul penal încetează când fapta persoanei de care aceasta este învinuită conform rechizitoriului, constituie o contravenție. În acest sens, apărarea indică că conform rechizitoriului, în aspect penal, inculpatul Rusu Octavian nu este învinuit de neîndeplinire a obligației de a curma contravențiile administrative, de a instrui și de a examina în măsura competenței cauze privind contravențiile administrative, obligație prevăzută la art.12 p.9) din Legea nr.416 din 29.03.1985 cu privire la poliție.

Avocatul consideră că, instanța de apel neîntemeiat l-a recunoscut vinovat pe inculpatul Rusu Octavian de comiterea faptei contravenționale prevăzută de art.174/27 Cod cu privire la contravențiile administrative – excesul de putere, bazându-se exclusiv pe probele cercetate în prima instanță, depozițiile martorilor și declarațiile inculpatului, în temeiul cărora Rusu Octavian a fost achitat de primă instanță, la fel fără să procedeze la o nouă audiere a martorilor, fără prezența și audierea lor în instanța de apel.

De asemenea, menționează că, instanța de apel nu a motivat în ce mod aceleași declarații ale martorilor care au stat la baza sentinței de achitare, care nu au văzut cele relatate de pretinsa parte vătămată Varban Mihail, care sunt bazate și formulate doar din cuvintele lui Varban Mihail, probează presupusele acțiuni ale inculpaților.

Apărarea conchide că, instanța de apel a admis un viciu fundamental care a afectat hotărârea pronunțată, deoarece a pornit de la ideea preconcepută privind vinovăția inculpatului Rusu Octavian și că acesta a comis fapta de contravenție administrativă prevăzută la art.174/27 Cod cu privire la contravențiile administrative.

La fel, apărarea susține că, instanța de apel contrar prevederilor art.art.100, 101, 394 alin.(1) pct.2), 414 Cod de procedură penală, nu a indicat motivele pentru care a respins declarațiile martorului Stoianoglo Maria, care este unicul martor ocular, declarațiile căreia, combat întru totul fapta de contravenție administrativă incriminată, precum și declarațiile părții vătămate Varban Mihail.

În final, avocatul a conchis că la judecarea cauzei și pronunțarea deciziei de condamnare, motivând soluția adoptată instanța de apel a interpretat eronat conținutul probelor puse la baza deciziei, a denaturat vădit sensul și conținutul lor, a rupt din conținutul probelor, dându-le apreciere subiectivă, în favoarea acuzării.

20. Asupra recursului declarat, prezintă referință procurorul, care se pronunță pentru admisibilitatea în principiu și transmiterea acestuia Colegiului penal lărgit, pentru a fi dispusă înlăturarea erorilor de drept contestate.

În motivarea poziției, acuzatorul de stat notează că instanța de apel a constatat că inculpații au comis - excesul de putere, însă a încadrat fapta comisă în temeiul art.174/27

Cod cu privire la Contravențiunile Administrative, unde este prevăzut abuzul de putere, pe când corect excesul de putere este prevăzut de art.174/28 Cod cu privire la Contravențiunile Administrative. Prin urmare, acuzarea reține că, indicarea greșită a normei în temeiul căreia s-a efectuat încadrarea juridică a acțiunilor inculpaților constituie o eroare materială, care poate fi corectată de către instanța de recurs potrivit prevederilor art.249, 250 Cod de procedură penală.

21. Judecând recursul ordinar declarat în baza materialelor dosarului și în raport cu motivele invocate, Colegiul penal lărgit consideră că acesta urmează a fi admis, din următoarele considerente.

În conformitate art.435 alin.(1) pct.2) lit. c) Cod de procedură penală, instanța de recurs, judecând recursul, admite recursul, casează hotărârea atacată și dispune rejudecarea cauzei de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Potrivit art.427 alin.(1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel doar în cazurile stipulate în acest articol.

În sensul cerințelor art.414 Cod de procedură penală, chestiunile de fapt asupra cărora s-a pronunțat ori trebuia să se pronunțe prima instanță și care, prin apel, se transmit instanței de apel sunt următoarele: dacă fapta reținută ori numai imputată a fost săvârșită ori nu; dacă fapta a fost comisă de inculpat și, dacă da, în ce împrejurări a fost comisă; în ce constă participația, contribuția materială a fiecărui participant; dacă există circumstanțe atenuante și agravante; dacă probele corect au fost apreciate; dacă toate în ansamblu au fost apreciate de prima instanță prin prisma cumulului de probe anexate la dosar, în conformitate cu art.101 Cod de procedură penală.

În ce privește chestiunile de drept pe care le poate soluționa instanța de apel, acestea sunt: dacă fapta întrunește elementele infracțiunii; dacă infracțiunea a fost corect calificată; dacă pedeapsa a fost individualizată și aplicată just; dacă normele de drept procesual, penal, administrativ ori civil au fost corect aplicate.

În corespundere cu art.384 alin.(3) Cod de procedură penală, hotărârea instanței de judecată trebuie să fie legală, întemeiată și motivată.

Din sensul art.414 alin.(5) Cod de procedură penală, instanța de apel se pronunță asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Potrivit art.417 alin.(1) pct.8) Cod de procedură penală, decizia instanței de apel trebuie să cuprindă temeiurile de fapt și de drept care au dus, după caz, la respingerea sau admiterea apelului, precum și motivele adoptării soluției date.

În conformitate cu art.443 Cod de procedură penală, instanța de recurs examinează cauza prin extindere și cu privire la persoanele în privința cărora nu s-a declarat recurs sau la care acesta nu se referă, având dreptul de a hotărî și în privința lor, fără a crea acestora o situație mai gravă.

Reieșind din conținutul recursului declarat, Colegiul penal lărgit constată că, avocatul invocă temeiurile pentru recurs prevăzute la pct.6), 8) alin.(1) art.427 Cod de procedură penală, potrivit cărora hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel când hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii și acesta este expus neclar, instanța a admis o eroare gravă de fapt, precum și când instanța a pronunțat o hotărâre de condamnare pentru o altă faptă decât cea pentru care condamnatul a fost pus sub învinuire.

Analizând textul deciziei contestate, Colegiul penal lărgit reține că, instanța de apel nu a respectat prescripțiile de drept nominalizate și în acest context ține să menționeze următoarele.

Instanța de recurs evidențiază că, nu stabilește o altă situație de fapt, decât cea constatată de instanțele de fond, aceasta fiind sarcina primordială a instanțelor respective. Din aceste considerente, Colegiul penal lărgit nu examinează criticele referitoare la presupusa greșită reținere, pe baza probelor administrate în cauză, a anumitor elemente factice, ci verifică, prin raportare la situația de fapt stabilită de instanța de apel, corectitudinea recunoașterii ca fiind vinovat a inculpatului Rusu Octavian în baza art.174²⁷ Cod cu privire la contravenția administrativă.

Cu referire la pct.6 alin.(1) art.427 Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit constată că în motivarea deciziei instanței de apel se regăsesc concluzii contradictorii și lipsite de un substrat factologic. Or, în cazul în care instanța de apel a ajuns la concluzia că, „organul de urmărire penală a înaintat învinuirea inculpaților Rusu Octavian și Grădinaru Mihail axându-se doar pe unele constatări contradictorii, învinuirea fiind bazată exclusiv pe presupuneri care se combat cu relatările părții vătămate și a martorilor audiați pe caz ...”, urma să mențină soluția de achitare a primei instanțe. Însă, instanța de apel i-a recunoscut vinovați pe inculpații Rusu Octavian și Grădinaru Mihail de comiterea faptei contravenționale prevăzută de art.174/27 Cod cu privire la contravențiile administrative – excesul de putere, bazându-se exclusiv pe probele cercetate în prima instanță, depozitiile martorilor și declarațiile inculpatului, în temeiul cărora inculpații au fost achitați de primă instanță, la fel fără să procedeze la o nouă audiere a martorilor, fără prezența și audierea lor în instanța de apel.

De asemenea, instanța de recurs evidențiază că, instanța de apel nu a argumentat în ce mod aceleași declarații ale martorilor care au stat la baza sentinței de achitare, care nu au văzul cele relatate de pretinsa parte vătămată Varban Mihail, care sunt bazate și formulate doar din cuvintele lui Varban Mihail, probează presupusele acțiuni ale inculpaților.

Mai mult, Colegiul penal lărgit reține că instanța de apel contrar prevederilor art.art.100, 101, 394 alin.(1) pct.2), 414 Cod de procedură penală, nu a indicat motivele pentru care a respins declarațiile martorului Stoianoglo Maria, care este unicul martor ocular, declarațiile căreia, se combat cu declarațiile părții vătămate Varban Mihail și cu circumstanțele factice reținute de către instanța de apel.

Prin urmare, Colegiul penal lărgit constată că, instanța de apel nu a elucidat pe deplin circumstanțele factice, precum și nu a apreciat toate probele în ansamblu – din punct de vedere al coroborării lor. Or, conform prevederilor art.art.100 alin.(4), 101 alin.(1) - (4) Cod de procedură penală, verificarea probelor este o activitate a instanței privind constatarea veridicității probei sub aspectul corespunderii datelor de fapt pe care le conține proba cu realitatea obiectivă.

Verificarea constă în analiza probelor administrate, coroborarea lor cu alte probe, verificarea sursei de proveniență a probelor.

Verificarea probelor poate avea loc doar prin aplicarea procedurilor probatorii prevăzute de cod și se efectuează la toate fazele procesului penal.

Sunt supuse verificării atât datele de fapt, cât și mijloacele de probă din care au fost obținute. Probele se verifică atât prin efectuarea acțiunilor procesuale prevăzute de Codul de procedură penală, cât și printr-o analiză logică a conținutului probei, a coroborării lor.

Într-o hotărâre este necesar nu numai de a enumera statistic probele, dar și de a expune esența acestora și legătura lor cu conținutul altor probe care în ansamblu confirmă sau infirmă o circumstanță pe cauză, de a argumenta de ce unele probe sunt admise, iar altele respinse.

Astfel, concluziile instanței de apel formulate în decizie, poartă un caracter generic asupra operațiunii de cercetare și verificare a probelor, însă, așa cum examinarea probelor constituie elementul-cheie la pronunțarea unei hotărâri corecte și legale, lăsarea

fără apreciere și aprecierea abstractă a acestora duce la pronunțarea unei hotărâri incomplete, neîntemeiate și cu o doză sporită de incertitudine asupra calității efectuării actului de justiție.

Pe de altă parte, Colegiul penal lărgit ține să menționeze că, motivarea hotărârii judecătorești trebuie realizată într-o manieră clară și coerentă, întrucât, pe de o parte, este indispensabil necesară pentru controlul exercitat de jurisdicția ierarhic superioară, iar pe de altă parte, constituie, pentru părțile litigante, o garanție împotriva arbitrariului, furnizându-le dovada că cererile și mijloacele lor de apărare au fost riguros analizate.

Motivarea hotărârii reprezintă un element de transparentă a justiției inerent oricărui act jurisdicțional, iar hotărârea judecătorească este rezultatul unui proces logic de analiză științifică a pretențiilor deduse judecății, dispozițiilor legale incidente și probelor administrate în cauză în scopul aflării adevărului, urmare a unui raționament logic-juridic care se reflectă în motivarea acesteia.

Conform jurisprudenței CtEDO, expuse în cazurile aplicării art.6 al Convenției, o hotărâre motivată demonstrează că părțile au fost auzite în cadrul procesului penal, oferă posibilitatea ca această hotărâre să poată fi verificată în cadrul căilor de atac și posibilitatea persoanelor interesate de a pregăti o cerere de apel sau recurs (Suominen c. Finlandei (2003) § 37, Kuznetsov și alții c. Rusiei (2007) § 85).

În afară de aceasta, motivarea hotărârilor este un instrument important în asigurarea transparenței justiției și existența unui control social asupra acesteia (Hirvisaari c. Finlandei, (2001) § 30).

Cu referire la pct.8 alin.(1) art.427 Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit a stabilit că instanța de apel a depășit limitele învinuirii aduse inculpaților, or recunoscându-i vinovați de săvârșirea faptei contravenționale prevăzute la art.174/27 Cod cu privire la contravențiile administrative, a constatat că inculpații, de fapt au încălcat o altă normă, prevăzută la art.12 p.9) din Legea nr.416 din 29.03.1985 cu privire la poliție, care stabilește obligația poliției să curme contravențiile administrative, să instruiască și să examineze în măsura competenței cauze privind contravențiile administrative.

În acest sens, instanța de recurs subliniază că conform rechizitoriului, în aspect penal, inculpații Rusu Octavian și Grădinaru Mihail nu sunt învinuiți de neîndeplinire a obligației de a curma contravențiile administrative, de a instrui și de a examina în măsura competenței cauze privind contravențiile administrative, obligație prevăzută la art.12 p.9) din Legea nr.416 din 29.03.1985 cu privire la poliție. Or, acestora în rechizitoriu le-a fost incriminată încălcarea prevederilor art.art.15 și 16 din Legea nr.416 din 29.03.1985 cu privire la poliție, care interzic aplicarea forței fizice și a mijloacelor speciale în anumite circumstanțe.

Analizând textul art.332 alin.(2) Cod de procedură penală, rezultă că procesul penal încetează când fapta persoanei de care aceasta este învinuită conform rechizitoriului, constituie o contravenție.

Colegiul Penal lărgit conchide că, odată ce inculpaților Rusu Octavian și Grădinaru Mihail, în rechizitoriu, nu le-a fost incriminată încălcarea normei prevăzute de art.12 pct.9 din Legea cu privire la poliție, instanța de apel a depășit limitele învinuirii aduse inculpaților. În aceeași ordie de idei, Colegiul penal lărgit reține că noua faptă imputată inculpaților, constituie o învinuire care esențial diferă de cea de la început, în așa mod fiind afectat dreptul inculpaților la apărarea și la un proces echitabil, de a fi informat asupra naturii și cauzei acuzației aduse împotriva sa și de a dispune de timp și de înlesnirile necesare pentru pregătirea apărării, cerințe vizate la art.6§3 lit. a) și b) CEDO.

Pe de altă parte, instanța de recurs reține că, instanța de apel a constatat că inculpații au comis - excesul de putere, însă a încadrat fapta comisă în temeiul art.174/27 Cod cu

privire la contravențiile administrative, unde este prevăzut abuzul de putere, pe când corect excesul de putere este prevăzut de art.174/28 Cod cu privire la contravențiile administrative. Prin urmare, instanța de recurs relevă că, instanța de apel a comis o eroare, indicând greșit norma în temeiul căreia s-a efectuat încadrarea juridică a acțiunilor inculpaților.

Din circumstanțele expuse, Colegiul penal lărgit conchide că, instanța de apel deficitar și-a motivat soluția, încălcând prevederile art.art.414, 417-418 Cod de procedură penală, prin ce s-a comis erorile de drept prevăzute de art.427 alin.(1) pct.6) și 8) Cod de procedură penală.

La rejudecarea cauzei, instanța de apel are obligația să înlăture erorile menționate, să tina seama de împrejurările expuse, care au servit temei de casare a soluției adoptate și, cu respectarea prevederilor art.414 Cod de procedură penală, să verifice legalitatea și temeinicia sentinței atacate, să dea o apreciere obiectivă probelor administrate în cauză și, în dependență de datele obținute, să pronunțe o hotărâre legală, întemeiată și motivată, care să corespundă prevederilor art.417 Cod de procedură penală, precum și să cerceteze minuțios aspectele învinuirii înaintate, argumentând clar concluziile sale în decizia adoptată, ținând cont de motivele expuse în pct.21 al prezentei decizii.

22. În conformitate cu art.art.434, 435 alin.(1) pct.2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit

DECIDE :

Admite recursul ordinar declarat de avocatul Popescu Dorin în numele inculpatului Rusu Octavian, casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 14 decembrie 2020, în cauza penală în privința inculpatului *Rusu Octavian xxx* și prin extindere în privința inculpatului *Grădinaru Mihail xxx* și dispune rejudecarea cauzei, de către Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune căilor de atac.

Decizia motivată pronunțată la 22 aprilie 2022.

Președinte

Țurcan Anatolie

Judecători

Cobzac Elena

Boico Victor

Plămădeală Ghenadie

Miron Aliona